

Artärnål för nyfödda

Artärnål sätts av läkare eller sjuksköterska vanligen i a radialis (handled) eller i a dorsalis pedis (fotrygg). Ansvarig läkare kan delegera till sjuksköterska, under förutsättning att sjuksköterskan känner sig bekväm med ingreppet.

Artärnål används för blodtrycksmätning och provtagning. Spoldropp ska pågå kontinuerligt. Artärnål får inte användas för injektioner eller infusioner.

Inför sättnings av perifer artärkateter i a radialis eller a ulnaris ska man försäkra sig om att bägge kärlen till handen är öppetstående. Höj armen och komprimera båda kärlen så att handen bleknar. När man släpper stasen på ena kärlet ska handens färg återkomma inom 10 sekunder. Gör motsvarande procedur med andra kärlet.

1 Smärtlindring

Se riktlinje för Smärta hos nyfödda barn. Emla ½ ml, gärna före måltid på barn > 30 v. Låt Emlan sitta max 1 tim. Vänta 20-30 min med att sticka efter det att Emlan torkats av. Kärlen syns bättre då. Emla får endast användas 1 g/d och på ett ställe.

2 Förberedelser

Använd gärna procedurchecklista Neo.

- **Tänk på handhygien**
- Sprita händer och ta på handskar.
- PVK.
- Dra upp Natriumklorid 9 mg/ml i en 2 ml-spruta.
- Dra upp HeparinNatrium 5 E/ml i en 2 ml-spruta.
- Klorhexidinsprit för att desinficera hudområdet. På barn < graviditetsvecka 28 första veckan; Använd Klorhexidinlösning 0.5 mg/ml att tvätta med, låt då gärna verka några minuter. Tvätta gärna två gånger.
- Tegaderm, förband för PVK. Sätt förbandet så att man kan se insticksstället genom det.
- Hospira ”Göteborgskoppling” för artärnål..
- Gasbinda för att skydda PVK och artärkoppling.
- Använd gärna support board, eller en liten rulle gasbinda för att fixera förbandet.
- Transilluminator för att genomlys barnets handled eller fot med. Finns i beredningsrummet.

3 Skötsel

- Upprätta en journaltabell ”infarter” i CC och dokumentera PVK:ns storlek, placering och datum för insättandet.
- Märk den med ”artärnål” och datum för insättande..
- Inspektion av insticksställe och hela handen/foten ska göras frekvent.
Dokumentera i barnets journal en gång /pass. Gasbindan ska lindas så att barnets fingrar/tår syns.

4 Vid provtagning från artärnål

Utrustning

- blå eller grön kanyl
- tork med klorhexidinsprit
- 2 torra tork
- underlägg
- handskar
- blodgasspruta
- provtagningsrör

Utförande

1. Sprita händer och ta på handskar
2. Lägg underlägget och torra tork under artärnålen.
3. Torka av membranet med Klorhexidinsprit i 15 sekunder och låt lufttorka i 30 sekunder.
4. Sätt klämman på blodtrycksmätningsslangen. Klampa så nära Hospira membranet som möjligt. Blodtrycksmätningen försvinner då.
5. Sätt in kanylen i membranet. Rikta om möjligt öppningen uppåt.
6. Blodet stiger av sig självt i kanylen, droppa ut 3-4 droppar, så att NaCl från spoldroppet rinner ut.
7. Byt till ny kanyl.
8. Låt blodet droppa i ett mikrorör, eller fånga bloddroppar direkt med blodgassprutan.
9. Dra ut kanylen.
10. Lossa klämman på blodtrycksslangen.
11. Flusha med infusionspumpen 0,1- 0,2 ml efter provtagningen så att det finns så lite blod som möjligt kvar i Hospira artärnålskoppling.
12. Hospira artärnåls koppling byts vid behov under sterila former.

5 Komplikationer

- Infektion
- trombos/tromboflebit
- blödning
- vävnadsnekros